

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE AKADEMİK BAŞARI: ÜNİVERSİTE YAŞAM KALİTESİ, AKADEMİK GÜDÜLENME VE AKADEMİK ÖZYETERLİĞİN ROLÜ

Ali SEVİLMİŞ¹, Erkan Faruk ŞİRİN¹

¹Selçuk Üniversitesi-Spor Bilimleri Fakültesi, Konya

Geliş Tarihi: 10.11.2015

Kabul Tarihi: 11.03.2016

Öz: Bu araştırmanın amacı, Spor Bilimleri Fakültesi lisans eğitim döneminde bulunan son sınıf öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik düzeylerinin akademik başarılarını ne derecede yordadığını incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim-öğretim yılı Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor öğretmenliği (n=43), Spor Yöneticiliği (n=67) ve Antrenörlük Eğitimi (n= 57) bölümlerinde öğrenim gören 167 (n_{erkek} =103; n_{kadın} =64) son sınıf lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Bu çalışmada, Kişisel Bilgi Formu, Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği, Akademik Güdülenme Ölçeği ve Akademik Özyeterlik Ölçeği olmak üzere dört ölçme aracı kullanılmıştır. Ayrıca akademik başarı notu, Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrenci İşleri'nden temin edilmiştir. Verilerin analizinde adımsal (stepwise) regresyon analizi yöntemi kullanılmıştır. Analizler sonucunda akademik güdülenmenin alt boyutları olan kendini aşma, bilgiyi kullanma ve keşif değişkenleriyle beraber akademik öz yeterlik değişkeninin akademik başarıyı yordadığı ($R^2=0,20$), öte yandan üniversite yaşam kalitesi boyutlarının akademik başarıya bir katkısının olmadığı belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, akademik güdülenme alt boyutları olan kendini aşma, bilgiyi kullanma ve keşif değişkenleriyle beraber akademik öz yeterlik arttıkça akademik başarının da arttığı belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Üniversite yaşam kalitesi, akademik güdülenme, akademik öz yeterlik, akademik başarı

ACADEMIC ACHIEVEMENT OF STUDENTS OF FACULTY OF SPORTS SCIENCES: THE ROLE OF UNIVERSITY FOR QUALITY OF LIFE, ACADEMIC MOTIVATION, AND ACADEMIC SELF-EFFICACY

Abstract: The aim of this study is to examine to what extent the beliefs of senior undergraduate students of a Faculty of Sport Sciences regarding the university for quality of life, their academic motivation and academic self-efficacy levels, predict their academic achievements. The sample of the study consists of 167 senior students (n_{male} = 103, n_{female} = 62) studying in the departments of Teaching of Physical Education and Sports (n = 43), Sports Management (n = 67), and Coaching Education (n = 57) of Faculty of Sports Science, Selçuk University, in 2014-2015 academic year. In this study, four assessment instruments were utilized; Personal Information Form, University Quality of Life Scale, Academic Motivation Scale, and Academic Self-Efficacy Scale. In addition, the grades of academic achievement were obtained from Student Administration Office of Faculty of Sports Sciences, Selçuk University. During the analysis of data,

method of stepwise regression analysis was used. As a result of analyses, it was determined that the variables of “going beyond oneself”, “using the information”, and “discovery” as well as the variable of “academic self-efficacy” predicted ($R^2=0,20$) academic achievement, on the other hand, that the dimensions of university quality of life did not have any contribution to the academic achievement. According to this result, academic achievement tendency increases in correlation with an increase in academic self-efficacy along with the going beyond oneself, using the information and discovery sub-dimensions of academic motivation.

Keywords: University quality of life, academic motivation, academic self-efficacy, academic achievement

GİRİŞ

Akademik başarının dolaylı ve direk olarak birçok faktörle ilişkili olduğu ileri sürülmektedir (Kan ve Akbaş 2005). Bilişsel özelliklerin yanında duyuşsal özellikler de bu faktörlerden biri olarak ele alınabilir. Bu bağlamda düşünüldüğünde, tutum, öz yeterlik, motivasyon, kaygı gibi duyuşsal faktörlerin, başta öğrencilerin derse karşı istek ve ilgilerini olmak üzere bir çok faktörü etkileyeceği ve bunun da öğrencilerin performanslarını dolayısıyla akademik başarılarını etkileyebileceği düşünülebilir (Kan ve Akbaş, 2005).

Akademik başarının okul yaşam kalitesi (Marjoribanks, 1992; Mok ve Flynn, 1997; Mok ve Flynn, 2002; İlmen, 2010; Eriş, 2012) yaşam doyumu (Güler ve Emeç, 2006; Dost 2007; Ardahan, 2014), zeka, yetenek (Zırhlıoğlu ve Atlı, 2011, Kaya ve Oğurlu, 2015), öğrenme stilleri (Şahin ve Çakar, 2011; Uygun ve Kılınçer, 2012; Ekici, 2013; Sapancı, 2014), sosyal destek (Yıldırım, 1998) özlük, kişilik ve ailesel nitelikleri, anne-baba katılımı, mezun oldukları veya okumakta oldukları okulun özellikleri (Dehyadegary ve ark., 2011; Meza, 2012; Çapulcuoğlu ve Gündüz, 2013; Çiftçi ve Bal, 2015), sınav kaygısı, çalışma alışkanlıkları (Ergene, 2011; Çolak, 2013) ile ilişkili olduğu görülmüştür. Ayrıca literatürde akademik başarı çok sayıda faktörle ilişkilendirilmiştir. İncelenen literatür kapsamında öğrencilerin akademik başarılarının anne-babanın öğrenim durumu, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, anne babanın eğitim-öğretim ile ilgili süreçlere katılımı gibi çok sayıda faktör tarafından etkilediği görülmüştür (Hoge ve ark., 1997; Busato ve ark., 2000; Yılmaz, 2000; Mushtaq ve Khan, 2012). Araştırma değişkenlerinden olan akademik güdülenme (Broussard, 2002; Umay, 2002; Madran, 2006; Aslan, 2011; Şahin ve Çakar, 2011) ve

öz yeterlik (Schunk ve Pajares, 2005; Strelnieks, 2005; Klomegah, 2007; Mills ve ark., 2007; Abesha, 2012; Koura ve Al-Hebaisi, 2014) ile akademik başarı arasında ilişkiler de tespit edilmiştir.

Bireylerin, sunulan eğitimden en üst düzeyde yararlanıp, başarılı ve mutlu olabilmesi birçok etmenin karşılıklı etkileşimine bağlıdır. Sunulan eğitimin kalitesi ve bireysel farklılıklar bu etmenlerin başında yer alır. Bireysel farklılıklar arasında yer alan yetenek, başarı, güdülenme, çalışma alışkanlıkları, sınav kaygısı, benlik saygısı gibi değişkenler birçok araştırmaya konu olmuştur. Araştırmalar, bu değişkenlerin gerek başarı, gerekse psikolojik sağlık üzerinde oldukça önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Bozdoğanlı, 2005).

Üniversiteler öğrencilerin akademik gelişimlerinden sorumlu olduğu kadar sosyal gelişimlerinden de sorumludur. Okul yaşantısının, mesleki ve toplumsal amaçlara kesinlikle katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir (Sarı, 2006). Okulun yaşam kalitesi birçok açıdan, öğrencilerin gelecekteki sosyal yaşantılarına bir hazırlık olarak ele alınabilir. Ayrıca yapılan çalışmalarda, okul yaşam kalitesinin öğrencilerin akademik başarılarında ve öğrencilerin iyi olma durumlarıyla ilişkili olduğu görülmüştür (Mok ve Flynn, 2002). Yapılan bir araştırmada iyi bir okul yaşamına sahip olan öğrencilerin, kendi davranışlarının sorumluluklarını daha çok alabildikleri vurgulanmıştır (Mok ve Flynn, 2002). Yine yapılan bir araştırma sonucuna göre, okulun yaşam kalitesi, öğrencilerin akademik başarılarındaki varyansın %20'sini açıklayabilmektedir. Diğer bir araştırmada ise, öğrencilerin okul yaşam kalitesinin, akademik başarı ile birebir ilişkili olduğu bulunmuştur. Okul yaşam kalitesi yüksek olan öğrencilerin, okula devam etmeyi daha çok istediklerini,

zorunlu eğitim sürelerini doldurduktan sonra da okula devam ettikleri belirtmiştir (Sarı, 2006).

Yapılan başka bir araştırmada öğrencilerin okulun kültürel çevresine yönelik algılarının başarıları üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir (Marcoulides ve ark., 2005). Nitekim okulun etkililiğine yönelik yapılan araştırmalar da okul ortamının akademik başarıya önemli katkılar sağladığını ortaya koymaktadır. Ayrıca okullar, öğrencilerin sosyal ve kişisel gelişimlerinden, diğer bir deyişle öğrencinin “bir bütün” olarak gelişiminden sorumludurlar (Sarı, 2006). İnsan faktörünün büyük önem taşıdığı kurumlar olan okullarda öğrencilere sunulan öğretimin kalitesi kadar, okulun genel ortamının özelliklerini yansıtan yaşam kalitesi de oldukça önemlidir (Sarı ve Cenkseven, 2008).

Alanda yapılan diğer araştırmalara baktığımızda, güdülenme ve öz yeterlik algısı, genel olarak öğrenme ve başarı üzerinde etkilidir. Bu duyuşsal özelliklerden güdülenmeyi ve güdülenmenin başarı üzerindeki etkisi: Güdülenme, başarı için gerekli bilişsel ve davranışsal etkinliklere ayrılan enerjinin miktarını belirlemektedir. Öğrencinin başarılı olma gereksinimi, okumaya ve öğrenmeye olan ilgisi, kendisine bir amaç belirleyip belirlemediği, amaçlarının gerçekçiliği ve işlevselliği, geçmiş başarı ve başarısızlığını hangi değişkenlere yüklediği, öğrenebilme konusunda kendine ilişkin yeterlik algısı ve neden öğrendiğine ilişkin bilişlerinin tümü onun “Güdülenme düzeyini” etkilemektedir şeklinde açıklanmıştır (Bozanoğlu, 2005)

Literatürde akademik güdülenme ve başarı arasındaki ilişkileri açıklayan birbirinden farklı, önemli kuram ve araştırmalar vardır. Bilişsel kuramlar, güdülenmenin kaynağını dışarıda değil, bireyin içinde, sahip olduğu bilişlerde aramaktadır. Önemli olan bireyin, dünyaya ve kendine ilişkin bilişleridir. Bu saptamaya dayalı olarak güdülenme konusunda yapılmış birçok ilişkisel ve deneysel araştırmaya rastlanmaktadır (Bozanoğlu, 2005).

Motivasyonun iki kaynağı vardır. Bu kaynakların biri amaçların saptanmasıdır. Diğeri ise bireyin kendisine sorduğu “başarabilecek miyim?” sorusunun sorulmasıdır. Bu sorunun yanıtlanmasında öz yeterlik önemli bir rol oynamaktadır (Açıkgöz, 2007).

Öz yeterlik inançları, güdülenmeyi (motivasyonu) etkileyen pek çok kişisel faktörden birisidir. Güdülenme "En genel anlamıyla organizmayı belli bir nesne veya duruma ulaşma yönünde eyleme sürükleyen itici güç, ruhsal ve fiziksel etkinliği başlatan, sürdüren ve yönlendiren süreçtir" (Budak, 2003). Öz yeterlik ise, bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip başarılı olarak yapma kapasitesine ilişkin kendi yargısına denir (Bandura, 1986).

Öz yeterlik duygusu insanların kendi başarılarından etkilenir. Başarı öz yeterliği artırırken, başarısızlık azaltır. Ancak bir kez güçlü bir öz yeterlik duygusu oluşmuşsa, başarısızlıktan kolay kolay etkilenmez (Açıkgöz, 2007). Literatürdeki bir çok çalışmaya göre, motivasyon, öğrencilerin akademik başarılarını etkilemede önemli bir rol oynar. Öz yeterlik ise öğrencilerin işlerindeki performansları ve motivasyonları arasında ilişki sağlamak için kullanışlı bir alan sağlar (Chowdhury ve Shahabuddin, 2007).

Böylece, üniversite öğrencilerinin, üniversitede başarılı bir öğrenim süreci geçirmelerinde ve mesleklerinin gerektirdiği tüm nitelikleri kazanmalarında, üniversite yaşam kalitesinin, güdülenmenin ve öz yeterlik algısının önemli bir etken olduğu söylenebilir. Akademik başarıyla ilişkili olduğu düşünülen güdülenme, öz yeterlik inancı ve üniversite yaşam kalitesi değişkenlerinin akademik başarıyı yordamaları açısından incelenmesinin Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerin akademik başarılarının anlaşılması ve artırılması sürecine katkı getirebileceği düşünülmektedir.

Beden eğitimi ve spor eğitimi veren kurumlarda eğitim gören öğrenciler üzerinde yapılan çalışmalarda; akademik başarı, yaşam kalitesi, güdülenme ve öz-yeterlik çalışmalarının (Gündoğdu ve Çelebi, 2015; Alemdağ ve ark., 2014; Küçük Kılıç ve Öncü, 2013; Şirin, 2011; Ünlü ve Kalemoglu, 2011; Koparan ve ark., 2010; Koparan ve ark., 2010; Yılmaz ve ark., 2010) farklı bağımlı değişkenlerle ve sınırlı sayıda çalışma konusu yapıldığı görülmektedir. Araştırmamıza konu olan bu dört bağımlı değişkenin bir arada çalışma konusu yapıldığı herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Bu doğrultuda yapılan çalışmada Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin akademik başarı

düzeylerinin, üniversite yaşam kalitesinin alt boyutları olan 'öğretim elemanı-öğrenci iletişim', 'kimlik', 'sosyal olanaklar', 'kararlara katılım', 'öğrenci-öğrenci iletişimi', 'gelecek' ve 'sınıf ortamı' boyutları, akademik güdülenmenin alt boyutları olan 'kendini aşma', 'bilgiyi kullanma' ve 'keşif' boyutları ve akademik öz yeterlik değişkenleri tarafından yordanma düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOT

Bu araştırma; Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği ve Antrenörlük Eğitimi bölümlerinde öğrenim gören son sınıf öğrencilerden toplanan verilerle; öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlikleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi açıklamaya yönelik okul surveyi niteliği taşıyan bir model ortaya konularak tasarlanmış ilişkisel tarama modelidir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı (n=43), Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı (n=67) ve Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı (n=57)'nda öğrenim gören 167 (n_{erkek}=103; n_{kadın}=64) öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, "Kişisel Bilgi Formu", "Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÜYKÖ)", "Akademik Güdülenme Ölçeği (AGÖ)" ve "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği (AÖYÖ)" olmak üzere dört ölçme aracı kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu öğrencilerin cinsiyeti, yaş ve bölümü değişkenlerini ölçmeyi hedefleyen sorulardan oluşmuştur.

Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÜYKÖ)

"Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği" (ÜYKÖ) (Bozanoğlu, 2004) "Öğretim Elemanı-Öğrenci İletişimi", "Kimlik", "Sosyal Olanaklar",

"Kararlara Katılım", "Öğrenci-Öğrenci İletişimi", "Gelecek", "Sınıf Ortamı" olmak üzere yedi alt boyuttan ve 33 maddeden oluşmaktadır. 5'li Likert tipinde hazırlanan ölçeğin maddeleri, (1) 'Kesinlikle Katılmıyorum' ve (5) 'Kesinlikle Katılıyorum' aralığında puanlanmaktadır. Toplam varyansın % 45,82'sini açıklayan bu yedi altölçeğe ait Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları sırasıyla ,84, ,80, ,79, ,73, ,78, ,84 ve ,78 olarak; ölçeğin tamamı içinse ,85 olarak hesaplanmıştır. Maddeleere ait faktör yükleri ise ,30 - ,78 arasında değişmektedir. Bu çalışmada toplanan veriler üzerinde hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlık katsayıları ölçeğin tamamı için ,84 alt boyutlar için ,61 ve ,73 arasında hesaplanmıştır (Doğanay ve Sarı, 2006).

Akademik Güdülenme Ölçeği (AGÖ)

"Akademik Güdülenme Ölçeği" (AGÖ) (Bozanoğlu, 2004) "Kendini Aşma", "Bilgiyi Kullanma" ve "Keşif" olmak üzere üç alt boyuttan ve 20 maddeden oluşmaktadır. 5'li Likert tipinde hazırlanan ölçeğin maddeleri, (1) 'Kesinlikle Uygun Değil' ve (5) 'Kesinlikle Uygun' aralığında puanlanmaktadır. Ölçekte sadece bir madde (4. madde) tersine puanlanmaktadır. Ölçeğin güvenilirliğini belirlemede test-tekrar testi kullanılmış, iki uygulama arasındaki korelasyonun 0,87 olduğu görülmüştür. Ayrıca, hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlık katsayılarının aynı grupta farklı zamanlarda ,77 ile ,85, farklı gruplarda ise ,77 ile ,86 arasında değiştiği belirtilmektedir (Bozanoğlu, 2004). Bu çalışmada toplanan veriler üzerinde hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlık katsayıları alt boyutlar için sırasıyla 0,80, 0,75 ve 0,67; ölçeğin tümü için ise 0,86 olarak hesaplanmıştır.

Akademik Öz Yeterlik Ölçeği (AÖYÖ)

Araştırmacılar tarafından geliştirilen (Jerusalem ve Schwarzer, 1981) ve uyarlama çalışması yapılan "Akademik Öz Yeterlik Ölçeği" (AÖYÖ) (Yılmaz ve ark., 2007) tek boyutlu bir yapıya sahip olup 7 maddeden oluşmaktadır. 4'lü Likert tipinde hazırlanan ölçeğin maddeleri, (1) 'Bana Hiç Uymuyor' ve (4) 'Bana Tamamen Uyuyor' aralığında puanlanmaktadır. Elde edilen puanın yüksekliği, öz yeterliğin yüksekliğine işaret etmektedir (Yılmaz ve ark. 2007)

Orijinal AÖÖ'nün benzer ölçekler geçerliği, Benlik Saygısı Ölçeği ve Performans Korkusu Ölçeği temel ölçüt alınarak yapılmış ve adı geçen ölçeklerin AÖYÖ ile arasındaki korelasyonlar sırasıyla ,37 ve -,49 olarak belirlenmiştir (Jerusalem ve Schwarzer, 1981). AÖYÖ'nün Türkçe'ye uyarılma sürecinde Yılmaz ve ark., (2007) tarafından gerçekleştirilen yapı geçerliği çalışmalarında ise ölçeğin tek boyutlu olduğu ve faktör yüklerinin ,50 ile ,83 arasında değiştiği bildirilmektedir (Yılmaz ve ark., 2007) AÖÖ'nün benzer ölçekler geçerliği de Benlik Saygısı Ölçeği ölçüt alınarak aynı araştırmacılar tarafından yapılmış ve adı geçen iki ölçek puanları arasında pozitif ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=435$, $p<,01$). Bununla birlikte, orijinal AÖÖ'nün Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısını ,87, Yılmaz ve ark., (2007) ise ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısını ,79 olarak tespit etmişlerdir (Yılmaz ve ark., 2007). Bu araştırmada toplanan veriler üzerinde hesaplanan iç tutarlılık katsayısı ise 0,70'dir.

İşlem Yolu:

Veriler, Kişisel Bilgi Formu ve Ölçeklerin 2014-2015 güz yarıyılı, şubat ayında Selçuk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Bölüm Başkanlarından gerekli izinlerin alınmasını takiben ders saatlerinden önce ilgili bölüm öğrencilerine uygulanmasıyla elde edilmiştir. Uygulamadan önce

öğrencilere araştırmacı tarafından araştırmanın amacı ve veri toplama araçları hakkında gerekli açıklamalar yapılmıştır. Veri toplama aracı öğrenciler tarafından gönüllü olarak doldurulmuştur. Uygulamalar araştırmacılar tarafından yapılmıştır. Veri toplama araçlarının cevaplanması ortalama 25 dakika sürmüştür. Öğrencilerin akademik başarılarına ilişkin 2014-2015 öğretim yılına ait yılsonu ağırlıklı ortalama puanları, Spor Bilimleri Fakültesi öğrenci işlerinden alınmıştır. Eksik veya yanlış doldurulan formlar kontrol edildikten sonra, geçerli ve kabul edilebilir nitelikte olan 167 formdan elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak analizler için hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada yordayıcı değişken olarak ele alınan Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÜYKÖ) Akademik Güdülenme Ölçeği (AGÖ) Akademik Öz Yeterlik Ölçeği (AÖYÖ) değişkenleri ile akademik başarı arasında doğrusal bir ilişkinin olup olmadığı SPSS programında saçılma diyagramı ile incelenmiştir. Yordayıcı değişkenler ile yordanan değişken arasında doğrusal bir ilişki olduğu belirlenmiş; değişkenler arasındaki Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmış, sonra, adimsal (stepwise) regresyon analizi tekniği uygulanmış ve sonuçlar açıklanmıştır. Araştırmada, manidarlık düzeyi ,05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Akademik başarı, akademik güdülenme, üniversite yaşam kalitesi ve akademik öz yeterlik arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon analizi sonuçları

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	AB	1													
2	TOPAG	,378**	1												
3	AG1KA	,399**	,905**	1											
4	AG2BK	,111	,839**	,637**	1										
5	AG3K	,396**	,902**	,719**	,654**	1									
6	TOPÜYK	-,070	,315**	,126	,247**	,214**	1								
7	ÜYK1ÖE-Öİ	,015	,277*	,149	,178*	,148	,717**	1							
8	ÜYK2K	,036	,391**	,192*	,337**	,267**	,739**	,421**	1						
9	ÜYK3SO	-,118	,139	,074	,172*	,137	,680**	,332**	,402**	1					
10	ÜYK4KK	-,064	,086	,062	,074	,093	,721**	,451**	,425**	,461**	1				
11	ÜYK5Ö-Öİ	-,031	,054	-,053	,122	,097	,509**	,243**	,330**	,250**	,207**	1			
12	ÜYK6G	-,038	,331**	,220**	,185*	,203**	,587**	,481**	,445**	,251**	,294**	,115	1		
13	ÜYK7SO	-,254*	-,038	-,094	,006	,000	,523**	,213**	,198*	,332**	,364**	,157*	,188*	1	
14	TOPAÖY	,389**	,505**	,360**	,262**	,434**	,121	,127	,172*	,084	,027	,068	,154*	-,108	1

* $p<,01$

Not: AB: Akademik Başarı, TOPAG: Toplam akademik güdülenme, AG1KA: Kendini aşma, AG2BK: Bilgiyi kullanma, AG3K: Keşif, TOPÜYK: Toplam üniversite yaşam kalitesi, ÜYK1ÖE-Öİ: Öğretim elemanı-öğrenci iletişim, ÜYK2K: Kimlik, ÜYK3SO: Sosyal olanaklar, ÜYK4KK: Kararlara katılım, ÜYK5Ö-Öİ: Öğrenci-öğrenci iletişimi, ÜYK6G: Gelecek, ÜYK7SO: Sınıf ortamı, TOPAÖY: Toplam akademik öz yeterlik

Tablo incelendiğinde: akademik başarı ile akademik güdülenme toplam puanı ($r=0,38$, $p<0,001$) ve akademik güdülenmenin alt boyutları olan kendini aşma ($r=0,40$, $p<0,001$) ve keşif puanları ($r=-0,40$, $p<0,001$) arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir korelasyon bulunmuştur. Akademik başarı ile üniversite yaşam kalitesinin alt boyutu olan sınıf ortamı ($r=0,25$, $p<0,05$) arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı bir korelasyon bulunduğu görülmektedir. Ayrıca akademik başarı ile akademik öz yeterlik toplam puanı ($r=0,39$, $p<0,001$) arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir korelasyon bulunmuştur. Tablo incelendiğinde, akademik başarı ile bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin yanı sıra, bağımsız değişkenlerin birbirleri arasındaki ilişkileri istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo 2 Akademik Başarının Yordayıcıları Olarak Akademik Güdülenme, Üniversite Yaşam Kalitesi ve Akademik Öz Yeterliliğe İlişkin Adımsal Regresyon Analizi Sonuçları

Model	Değişkenler	B	SH _B	β	t	p	R	R ²	F	p
1	Sabit	2,258	,161		14,028	,000				
	Kendini aşma	,017	,008	,254	2,285	,024	,357	,127	7,913	,000
	Bilgiyi kullanma	-,020	,010	-,218	-2,134	,034				
	Keşif	,019	,008	,256	2,259	,025				
2	Sabit	2,467	,201		12,271	,000				
	Kendini aşma	,017	,008	,245	2,117	,036				
	Bilgiyi kullanma	-,021	,010	-,223	-2,106	,037				
	Keşif	,020	,008	,274	2,401	,018				
	Öğretim elemanı-öğrenci iletişim	,036	,045	,073	,797	,427				
	Kimlik	,040	,039	,101	1,050	,295	,411	,169	3,178	,001
	Sosyal olanaklar	-,057	,041	-,122	-1,386	,168				
	Kararlara katılım	-,022	,052	-,039	-,417	,677				
	Öğrenci-öğrenci iletişimi	-,001	,033	-,002	-,021	,983				
	Gelecek	-,051	,035	-,128	-1,441	,152				
Sınıf ortamı	-,037	,035	-,086	-1,059	,291					
3	Sabit	2,129	,254		8,373	,000				
	Kendini aşma	,015	,008	,226	1,966	,051				
	Bilgiyi kullanma	-,019	,010	-,205	-1,945	,054				
	Keşif	,015	,009	,207	1,763	,080				
	Öğretim elemanı-öğrenci iletişim	,031	,045	,064	,700	,485				
	Kimlik	,036	,038	,090	,951	,343				
	Sosyal olanaklar	-,061	,040	-,130	-1,497	,136	,439	,196	3,367	,000
	Kararlara katılım	-,017	,052	-,030	-,324	,746				
	Öğrenci-öğrenci iletişimi	-,003	,033	-,007	-,089	,929				
	Gelecek	-,053	,035	-,136	-1,539	,126				
	Sınıf ortamı	-,027	,035	-,063	-,780	,437				
Akademik öz yeterlik	,021	,010	,174	2,130	,035					

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen adımsal regresyon analizi sonuçları dikkate alındığında ise (Tablo 2), birinci adımda incelenen akademik güdülenmenin alt boyutları olan kendini aşma ($\beta=-0,254$), bilgiyi kullanma ($\beta=-0,218$) ve keşif ($\beta=-0,256$) değişkenleri öğrencilerin akademik başarılarını anlamlı düzeyde yordamaktadırlar ($F_{(3-163)}=7,913$, $p<0,001$). Elde edilen sonuca göre, akademik güdülenmenin alt boyutları, öğrencilerin akademik başarı puanlarını yordayan en önemli değişken olarak tek başına toplam varyansın % 12,7'sini yordamaktadır.

Adımsal regresyon analizinin ikinci adımında modele akademik güdülenme değişkeninin

yanında üniversite yaşam kalitesi değişkeni girilmiş ve birlikte toplam varyansın % 16,9'unu açıklamaktadır.

Adımsal regresyon analizinin üçüncü adımında akademik güdülenme, üniversite yaşam kalitesinin yanında akademik öz yeterlik değişkeni eklenmiş ve üçü birlikte akademik başarının %19,6'sını açıklamaktadır ($R=0,439$, $R^2=0,196$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmamızın temel amacı, algılanan üniversite yaşam kalitesinin 'öğretim elemanı-öğrenci iletişim', 'kimlik', 'sosyal olanaklar', 'kararlara katılım', 'öğrenci-öğrenci iletişimi', 'gelecek' ve 'sınıf ortamı' alt boyutları, akademik gü-

dülenme düzeylerinin 'kendini aşma', 'bilgiyi kullanma' ve 'keşif' alt boyutları ve akademik öz yeterlik düzeyinin, Spor Bilimleri Fakültesi son sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeyini yordama güçlerinin belirlenmesidir.

Araştırma sonucunda akademik başarı ile akademik güdülenme toplam ve akademik güdülenmenin alt boyutları olan kendini aşma ve keşif puanları arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir korelasyon bulunmuştur. Akademik başarı ile üniversite yaşam kalitesinin alt boyutu olan sınıf ortamı arasında düşük düzeyde negatif yönde anlamlı bir korelasyon bulunduğu görülmektedir. Ayrıca akademik başarı ile akademik öz yeterlik toplam puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir korelasyon bulunmuştur. Yapılan araştırmalar öğrencilerin öz yeterlikleri, güdülenmeleri ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin varlığını ortaya koymaktadır (Carpenter, 2007; Turner ve ark., 2009).

Araştırmada akademik güdülenme, üniversite yaşam kalitesi ve akademik özyeterliğin Spor Bilimleri Fakültesi son sınıf öğrencilerinde akademik başarıyı ne düzeyde yordayıcı olduğu araştırılmıştır. Spor Bilimleri Fakültesi son sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen adimsal regresyon analizi sonuçlarına göre, birinci adımda incelenen akademik güdülenmenin alt boyutları olan kendini aşma, bilgiyi kullanma, ve keşif alt boyutları öğrencilerin akademik başarılarını anlamlı düzeyde yordadıkları görülmüştür. Elde edilen sonuca göre, akademik güdülenmenin alt boyutları, öğrencilerin akademik başarı puanlarını yordayan en önemli değişken olarak tek başına toplam varyansın % 13'ünü yordamaktadır. Adimsal regresyon analizinin ikinci adımında modele akademik güdülenme değişkeninin yanında üniversite yaşam kalitesi değişkeni girmiş ve birlikte toplam varyansın % 17'sini açıkladığı görülmüştür. Adimsal regresyon analizinin üçüncü adımında akademik güdülenme, üniversite yaşam kalitesinin yanında akademik öz yeterlik değişkeni eklenmiş ve üçü birlikte akademik başarının % 20'sini açıkladığı görülmüştür.

Araştırmada, akademik güdülenmenin Spor Bilimleri Fakültesi son sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerinin yordanmasına ilişkin yapılan regresyon analizinde modele anlamlı katkı sağlayan asıl değişkenin akademik güdülenme düzeyi olduğu saptanmıştır.

Araştırma bulgularına göre akademik güdülenmenin akademik başarıyı yordadığı ve aralarında pozitif bir ilişkinin olduğu, yani akademik güdülenme arttıkça akademik başarının da arttığı belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulguların, literatürde akademik başarının akademik güdülenme tarafından yordanmasını inceleyen araştırmalardan elde edilen bulgularla benzerlik gösterdiği görülmektedir. Akademik güdülenme ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar (Ellez, 2004; Madran, 2006; Yılmaz 2007; Horzum ve Çakır, 2008; İflazoğlu ve Tümkaya 2008; Acat ve Dereli, 2012; Baeten ve ark., 2013), bu araştırma bulgusuyla tutarlı olarak öğrencilerin güdülenme düzeyleri ile akademik başarıları arasında pozitif bir korelasyon olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmalar başarıya güdülenmenin sınıfta öğrenciler tarafından sürdürülen amaçların doğası tarafından etkilendiğini ortaya koymaktadır. Öğrenme amaçlarına sahip öğrenciler göreve ve kişisel gelişimlerine odaklıdır (Schunk, 1990; Anderman ve Young, 1994). Ayrıca araştırmalar içsel güdülenme yaşayan öğrencilerin akademik zorluklarla karşılaştıklarında daha fazla ısrarcı davrandıklarını, daha güçlü akademik benlik algısına sahip olduklarını, daha yaratıcı davrandıklarını, görevlere daha gönüllü olduklarını ve daha yüksek akademik başarı sergilediklerini göstermektedir (Goldberg ve Cornell, 1998; Boyd, 2002).

Kültürlerarası yapılan araştırma sonuçlarına göre, spor yapan öğrencilerin derslerinde daha başarılı olma eğiliminde oldukları, akademik motivasyonlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Kılıçgil, 1998). Araştırma gurubunun Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri olduğu ve sporla iç içe olduğu düşünüldüğünde, akademik güdülenmesi yüksek olan öğrencilerin spor faaliyetlerinde esas amacı başarı olarak kabul etmeleri ve esas olarak amaçlara ulaşabilmek için bu amaçları olumsuz etkileyebilecek riskleri belirlemek ve en aza indirme eğiliminde olmalarından dolayı akademik güdülenme düzeyleri ile akademik başarıları arasında pozitif ilişkinin olduğu düşünülmektedir. Ayrıca sporcu öğrenciler üzerinde yapılan çalışmalarda spor yapmanın akademik başarıyı artırdığı, eğitim ve mesleki isteklilik, motivasyon, özbenlik, popülerlik gibi olumlu etkiler sağladığı saptanmıştır (Fejgin, 2001). Akademik güdülenme seviyesi yüksek öğrenciler başarıya ulaşacak-

larına inanmakta ve bunun için gerekli gücü ve isteği kendi içlerinde aramaktadırlar. Farklı öğrenci gruplarıyla yapılan diğer çalışmalarla da desteklenen bu araştırma bulgusuna göre başarı güdüsü yüksek olan spor bilimleri fakültesi son sınıf öğrencileri, öğrenmeleri gereken konuları gerçekten öğrenmiş olmak için öğrenirler ve kendilerine gerçekleştirebilecekleri orta güçlükte amaçlar belirlemektedirler. Spor olgusunun vermiş olduğu değerlerle bu öğrenciler başarılı olabilmek için daha fazla gayret gösterirler ve zorluklar karşısında çabuk pes etmezler.

Araştırmada, üniversite yaşam kalitesinin ve akademik güdülenmenin Spor Bilimleri Fakültesi son sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerinin yordanmasına ilişkin yapılan regresyon analizi 2. modelde her iki değişken birlikte anlamlı katkı sağlasa da üniversite yaşam kalitesi anlamlı bulunamamıştır. Bu modelde asıl katkı sağlayan değişkenin akademik güdülenme olduğu saptanmıştır. Bu araştırmada dikkati çeken önemli bulgulardan birisi üniversite yaşam kalitesi değişkeninin beklenenin aksine akademik başarının yordayıcısı olmadığıdır. Öğrencilerin okula, derslere, öğretmenlere, akranlarına vb. karşı sahip olduğu olumlu tutumlar okuldaki ve genel olarak yaşamlarındaki başarısı üzerinde olumlu etkiler yaratırken, bu öğelere karşı olumsuz tutumlarının öğrencilerin akademik başarılarında düşme, devamsızlık ve uzun vadede işsizlik gibi sonuçlara da yol açabileceği bulguları (Berberoğlu ve Balcı, 1994) bu araştırma bulgusuyla tutarlılık göstermemektedir. Bu noktada okul yaşam kalitesini oluşturan değişkenler incelendiğinde öğrencilerin akademik başarıları kapsamında ele alınabilecek değişkenleri de barındırdığı görülmektedir. Bu nedenle okul yaşam kalitesinin yüksek olması, öğrencilerin akademik başarılarıyla doğru orantılıdır. Çünkü okul tatmin düzeyi; hem aileler hem de öğrenciler için benzer özellikler taşımaktadır. Örneğin; okuldan tatmin olma düzeyi, çocuğunun sosyal gelişiminden olduğu kadar akademik gelişiminden de tatmin olmasına bağlıdır. Örneğin; yapılan bir araştırmada 5932 12. sınıf öğrencisinden elde ettikleri bulgulara göre okulun yaşam kalitesi, öğrencilerin akademik başarılarındaki varyansın %40'ını açıklamaktadır. Eldeki çalışmanın bulguları, alandaki farklı araştırmaların bulguları ile örtüşmemektedir. Bu farklılık örneklem gruplarının özellikleri (ilk ve orta okul düze-

yi) ve çalışma grubunun sporun kazandırmış olduğu sosyal gelişimden kaynaklanabilir (Mok ve Flynn, 1998).

Araştırmada, akademik güdülenme, üniversite yaşam kalitesinin ve akademik öz yeterliğin Spor Bilimleri Fakültesi son sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerinin yordanmasına ilişkin yapılan regresyon analizi 3. modelde her üç değişkenin birlikte anlamlı katkı sağladığı bulunmuştur. Bu modelde üniversite yaşam kalitesi değişkeni hariç anlamlı katkı sağlayan değişkenlerin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik olduğu saptanmıştır.

Uygulanan regresyon analizinde akademik öz yeterlik ile akademik başarı arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Spor bilimleri fakültesi son sınıf öğrencilerinin akademik başarı düzeylerinin yordanmasına ilişkin yapılan analizde modele anlamlı katkı sağlayan ikinci değişken akademik öz yeterlik düzeyidir. Akademik öz yeterlik arttıkça akademik başarı düzeyi de artmaktadır. Araştırma bulgularına göre akademik öz yeterlik alt boyutunun akademik başarıyı yordadığı ve aralarında pozitif bir ilişkinin olduğu, diğer bir deyişle akademik öz yeterlik düzeyi arttıkça akademik başarının da arttığı saptanmıştır. Bu bulgu ile literatürde akademik başarının akademik öz yeterlik tarafından yordanmasını inceleyen araştırmalardan elde edilen bulguların benzerlik gösterdiği görülmektedir. Daha önce yapılan araştırma sonuçlarına göre (Multon ve ark., 1991; Hackett, ve ark., 1992; Pajares ve Miller, 1994; Pajares ve Graham, 1999; Chemers, ve ark., 2001; Chowdhury ve Shahabuddin, 2007; Klomegah, 2007; Yabaş ve Altun, 2009; Doğan ve Barış, 2010), bu araştırmadan elde edilen akademik başarı ile akademik öz yeterlik arasında yüksek bir ilişki vardır ve akademik başarının akademik öz yeterlik tarafından yordandığı bulgularını destekler niteliktedir.

Akademik öz yeterlik, bireyin akademik konuları öğrenmede ve anlamada kendine duyduğu güven ve öğrendiklerini uygulayarak sınavların başarıyla üstesinden gelebileceğine dair öznel inancıdır. Araştırma bulgusuna göre akademik öz yeterliği yüksek spor bilimleri fakültesi son sınıf öğrencilerin yüksek akademik başarıya sahip olacakları ön görülmektedir. Öğrencilerin geçmişte yaşadıkları başarılı akademik deneyimleri

öz yeterliklerini etkilemektedir. Geçmişte beden eğitimi ve spor etkinlikleri içinde yer aldığı düşünülen spor bilimleri fakültesi son sınıf öğrencileri hareket ederek, eğlenerek ve arkadaşlarıyla paylaşımlarda bulunarak, hem fiziksel sağlıklarını korurlar hem de yardımlaşmayı, paylaşmayı, işbirliğini, kazanmayı, kaybetmeyi kabullenmeyi, hedefe ulaşmak için strateji geliştirmeyi öğrenirler. Geçmişte yaşanan başarılı bu deneyimler öz yeterliği arttırmaktadır ve öğrencilerin elde ettikleri başarılar, onları gelecekte de benzer davranışlara yönlendirmektedir. Yüksek akademik öz yeterlik inancına sahip olan öğrenciler hem zorluklarla hem de başarısızlık durumlarıyla mücadele etmektedirler. Bu çalışmada spor bilimleri fakültesi son sınıf öğrencilerinin okul hayatı içerisinde veya öncesinde aktif olarak spora katılmalarının, öz yeterlik durumlarını olumlu etkilemesi ile zorluklarla mücadele etme ve başarı için çabalama davranışlarından dolayı akademik başarılarının da yüksek olduğu düşünülmektedir. Öz yeterliklerine güvenen spor bilimleri fakültesi son sınıf öğrencileri zor görevleri kaçılacak tehdit unsurları olarak görmemektedir, tam tersine üstüne giderek mücadele etmektedirler. Kendilerine çaba harcamayı gerektiren hedefler belirleyerek, başarısızlıkla karşılaşılması durumunda pes etmemektedirler ve çaba harcamaktadırlar. Ayrıca öz yeterlik inançları yüksek olan öğrenciler, bilişsel stratejiler kullanmakta ve daha zor görevler seçmektedirler (Bandura, 1997).

Araştırmada akademik başarı, üniversite yaşam kalitesi, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik değişkenleri arasındaki ilişki ele alınmış; akademik başarının yordayıcıları olarak üniversite yaşam kalitesi, akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik değişkenleri incelenmiştir. Yapılan adimsal çoklu regresyon analizi sonucu; akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik değişkenlerinin akademik başarıyı yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan üniversite yaşam kalitesi alt boyutlarının akademik başarıyı yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan araştırma Spor bilimleri fakültesi son sınıf öğrencilerin öz yeterlikleri, güdülenmeleri ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin varlığını ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda akademik güdülenme alt boyutları olan kendini aşma, bilgiyi kullanma ve keşif değişkenleriyle beraber

akademik öz yeterlik arttıkça akademik başarının da arttığı belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen bu bulgular çerçevesinde aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- ✓ Araştırma sonuçlarında akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik ile akademik başarı arasında önemli bir ilişki olduğu görülmektedir. Akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik konularını içeren öğretim elemanlarına yönelik bilgilendirici toplantılar ve seminer çalışmalarını düzenlenmesi yararlı olabilir.
- ✓ Öğrencilerin akademik güdülenmelerinin, akademik öz yeterliklerinin gelişiminde öğretim elemanlarına önemli görevler düştüğü düşünülmektedir. Bu iki değişkenin gelişiminde önceki başarılı deneyimler, başarıya ilişkin sözel ikna ve başka kişilerin model olması çok önemlidir. Bu doğrultuda öğretim elemanlarının öğrencilerinin başarılarını fark edip, onları sözel olarak ödüllendirmesi önemlidir.
- ✓ Öğrencilerin akademik güdülenme ve akademik öz yeterlik seviyelerinin ölçekler aracılığıyla belirlenmesi önemlidir. Öğrencilerde akademik güdülenmeyi ve öz yeterliliği artırıcı bireysel ve grup etkinlikleri düzenlenmesi faydalı olabilir. Öğrencilerin akademik güdülenmelerinin ve öz yeterliklerinin artırılmasına bağlı olarak akademik başarıları artacaktır.
- ✓ Araştırmada öğrencilerinin akademik öz yeterlikleri, Türkçeye uyarlaması yapılmış bir ölçekle değerlendirilmiştir. Ülkemizde bu konuda yapılmış uygun bir ölçme aracının olmadığından yola çıkılarak, bir başka çalışmada öğrencilerin akademik öz yeterliklerini ölçmeye yönelik kültürümüze özgü bir ölçek geliştirilebilir.
- ✓ Bu çalışmada üniversite yaşam kalitesinin öğrencilerin akademik başarılarındaki etkisi olmadığı belirlense de, üniversite yaşam kalitesinin, başarı dışında öğrencinin kendisini üniversiteye ait hissetmesi, öğrencinin dışa dönüklüğü,

kampus içerisinde zaman geçirmekten keyif alması gibi farklı değişkenler üzerindeki etkisi de araştırılabilir.

- ✓ Bu çalışma, Selçuk üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Araştırmada ulaşılan bu sonuçlara karşın sonuçların genellenebilir olduğunu söylemek olası değildir. Bu nedenle bu çalışmanın devamında aynı isimli fakülte ve benzer eğitim veren okullarda (Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu vb) yapılması önerilebilir.
- ✓ Bu çalışmada, ilgili alanyazın kapsamında, Spor bilimleri fakültesi son sınıf öğrencilerinin akademik başarılarını yordadığı öne sürülen sınırlı sayıda değişken (akademik güdülenme, üniversite yaşam kalitesi ve akademik öz yeterlik) üzerinde çalışılmıştır. Gelecekteki çalışmalarda, akademik başarı ile ilişkili bulunan farklı değişkenlerle (erteleme davranışlarını, kaygı, depresyon, başarısızlık korkusu, mükemmeliyetçilik, özsaygı, kontrol odağı, stres vb.) çalışmalar yürütülebilir. Buna ek olarak, yordayıcı değişkenlerin kendi aralarındaki ilişkiler de göz önüne alındığında, ilgili alanyazın doğrultusunda, yapısal eşitlik modeli gibi yordayıcı değişkenlerin kendi aralarındaki ilişkileri de dikkate alan daha kapsamlı modellerin üzerinde çalışılması, Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarının olası nedenlerinin daha kapsamlı olarak belirlenmesine katkı sunabilir.

KAYNAKLAR

1. Abesha AG (2012): Effects of Parenting Styles, Academic self efficacy, and Achievement motivation on the academic achievement of University Students. Edith Cowan University: Ethiopia.
2. Acat MB, Dereli E (2012): Preschool teaching student's prediction of decision making strategies and academic achievement on learning motivations. Educational Sciences: Theory & Practice, 12(4), 2670-2678.
3. Açıköz KÜ (2007): Etkili Öğrenme ve Öğretme. Kanyılmaz Matbaası, İzmir.
4. Alemdağ C, Öncü E, Yılmaz AK (2014) Beden eğitimi öğretmen adaylarının akademik motivasyon ve akademik öz yeterlikleri. Hacettepe Journal of Sport Sciences, 25 (1), 23-35.
5. Anderman EM, Young, AJ (1994): Motivation and strategy use in science: individual differences and classroom effects. Journal of Research in Science Teaching, 31(8), 811-831.
6. Ardahan F (2014): Sosyal sermaye, yaşam doyumu ve akademik başarı ilişkisi: BES-YO örneği. International Journal of Human Sciences, 11(1), 1212-1226.
7. Aslan A (2011): Türkçe öğretmeni adaylarının türkçe eğitimi bölümüne ve öğretmenliğine yönelik güdülenme düzeyleri. E-International Journal of Educational Research, 2(3), 1-12.
8. Baeten M, Dochy F, Struyven K (2013): The effects of different learning environments on students' motivation for learning and their achievement. British Journal of Educational Psychology, 83, 484-501.
9. Bandura A (1986): Social Foundations of Thought And Action: A Social cognitive theory. Englewood Cliffs, NJ, Prentice Hall.
10. Bandura A (1997): Self-efficacy in changing societies. 1-45. In Bandura A. (Ed.) Exercise of personal and collective efficacy in changing societies, Cambridge University Press, New York.
11. Berberoğlu G, Balcı A (1994): Okula yönelik tutum boyutlarının belli değişkenlere göre incelenmesi. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi I. Eğitim Bilimleri Kongresi Kitabı, Adana, 611-621.
12. Boyd FB (2002): Motivation to continue: Enhancing literacy learning for struggling readers and writers. Reading and Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties, 18, 257-277.
13. Bozanoğlu İ (2004): Akademik Güdülenme Ölçeği: Geliştirilmesi, geçerliği, güvenilirliği.

- Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2, 83-98.
14. Bozanoğlu İ (2005): Bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı grup rehberliğinin güdülenme, benlik saygısı, başarı ve sınav kaygısı düzeylerine etkisi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 38(1), 17-42.
  15. Broussard SC (2002): The relationship between classroom motivation and academic achievement in first and third graders. Unpublished Master's Thesis, Louisiana State University.
  16. Budak S (2003): Psikoloji Sözlüğü. Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.
  17. Busato VV, Prins FJ, Elshout JJ, Hamaker C (2000): Intellectual ability, learning style, personality, achievement motivation and academic success of psychology students in higher education. *Personality and Individual Differences*, 29, 1057-1068.
  18. Carpenter SL (2007): A comparison of the relationships of students' self-efficacy, goal orientation, and achievement across grade levels: A meta-analysis. Unpublished Master Thesis, Simon Fraser University.
  19. Chemers MM, Hu L, Garcia BF (2001): Academic self-efficacy and first-year college student performance and adjustment. *Journal of Educational Psychology*, 93(1), 55-64.
  20. Chowdhury MS, Shahabuddin AM (2007): Self efficacy, motivation and their relationship to academic performance of Bangladesh College Students. *College Quarterly*, 10(1), 1-9.
  21. Çapulcuoğlu U, Gündüz B (2013): Lise öğrencilerinde tükenmişliğin cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü ve algılanan akademik başarı değişkenlerine göre incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (1), 12-24.
  22. Çiftçi M, Bal PN (2015): Ortaokul öğrencilerinin anne-baba katılım düzeyi ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 12(1), 363-384.
  23. Çolak E (2013): Yaşantısal Öğrenme Kuramının Öğrencilerin Motivasyonel İnançları ve Akademik Başarılarına Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 123-136.
  24. Dehyadegary E, Yaacob SN, Juhari, RB, Talib BA (2011): Academic engagement as a mediator in the relationship between parental school involvement and academic achievement. *Journal of Applied Sciences Research*, 7(11), 724-729.
  25. Doğan N, Barış F (2010): Tutum, değer ve özyeterlik değişkenlerinin tıms-1999 ve tıms-2007 sınavlarında öğrencilerin matematik başarılarını yordama düzeyleri. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 1(1), 44-50.
  26. Doğanay A. Sarı M (2006): Öğrencilerin üniversitedeki yaşam kalitesine ilişkin algılarının demokratik yaşam kültürü çerçevesinde değerlendirilmesi: Çukurova Üniversitesi örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 107-128.
  27. Dost MT (2007): Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi* 22 (2), 132-143.
  28. Ekici G (2013): Gregorc ve kolb öğrenme stili modellerine göre öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin cinsiyet ve genel akademik başarı açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 167(38), 211-225.
  29. Ellez AM (2004): Etkin Öğrenme, Strateji Kullanımı, Matematik Başarısı, Gudu ve Cinsiyet İlişkileri. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
  30. Ergene T (2011): The relationship among test anxiety, study habits, achievement, motivation and academic performance among Turkish high school students. *Journal of Education and Science*, 36(160), 320-330.
  31. Eriş HM (2012): Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Kalitesi Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bilim Dalı*. Ankara.

32. Fejgin N (2001): Participation in High School Competitive Sport: A Subversion of School Mission or Contribution to Academic Goals. *Contemporary Issue in Sport of Sociology*, Yiannakis, A, Melnick, M., Human Kinetics, United States.
33. Goldberg MD, Cornell DG (1998): The influence of intrinsic motivation and self-concept on academic achievement in second- and third-grade students. *Journal for the Education of the Gifted*, 21, 179–205.
34. Güler KB, Emeç H (2006): Yaşam memnuniyeti ve akademik başarıda iyimserlik etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 21(2), 129-149.
35. Gündoğdu C and Çelebi E (2015): Examining the academic achievement of sports sciences faculty students: The case of Firat university. *International Journal of Science Culture and Sport*, Special Issue 3, 24-34.
36. Hackett G, Betz NE, Casas, JM, Rocha-Singh IA (1992): Gender, ethnicity, and social cognitive factors predicting the academic achievement of students in engineering. *Journal of Counseling Psychology*, 39, 527-538.
37. Hoge D, Smit E, Crist J (1997): Four family process factors predicting academic achievement in sixth and seventh grade. *Educational Research Quarterly*, 21(2), 27-42.
38. Horzum MB, Çakır BÖ (2008): Farklı web tabanlı öğretim ortamlarında öğrencilerin başarı, motivasyon ve bilgisayar kaygı düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 140-154.
39. İflazoğlu A, Tümkaya S (2008): Öğretmen adaylarının güdülenme düzeyleri ile drama dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (1) 23-61.
40. İlmen E (2010): Okul Grubunun Okul Yaşam Kalitesi Ve Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı*, Van.
41. Jerusalem M, Schwarzer R (1981) Fragebogen zur Erfassung von Selbstwirksamkeit. Skalen zur Befindlichkeit und Persönlichkeit In R. Schwarzer (Hrsg.). (Forschungsbericht No. 5). Berlin: Freie Universität, Institut für Psychologie.
42. Kan A, Akbaş A (2005): Lise öğrencilerinin kimya dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 227-237.
43. Kaya F, Oğurlu Ü (2015): Benlik saygısı, zekâ ve akademik başarı ilişkisi. *International Journal of Human Sciences*, 12(1), 951-965.
44. Kılıçgil E (1998): Sosyal Çevre Spor İlişkileri, Bağırhan Yayınevi, Ankara.
45. Klomegah RY (2007): Predictors of academic performance of university students: An application of the goal efficacy model. *College Student Journal*, 41(2), 407-415.
46. Koparan Ş, Öztürk F, Korkmaz NH (2010): Beden eğitimi öğretmenlerinin öz yeterlik algısı ve sosyal fizik kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Bursa örneği). *e-Journal of New World Sciences Academy*. 5(4), 286-293.
47. Koparan Ş, Öztürk F, Korkmaz NH (2011): Beden eğitimi öğretmenlerinin öz yeterlik ve beden eğitimi öğretmeni yeterliliğinin incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayısı*, 52-61.
48. Koura AA, Al-Hebaishi SM (2014): The Relationship between multiple intelligences, self-efficacy and academic achievement of Saudi gifted and regular intermediate students. *Educational Research International*, 3(1), 48-70.
49. Küçük Kılıç S, Öncü E (2013): Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin biliş ötesi öğrenme stratejileri ve akademik öz-yeterlikleri. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 13-22.
50. Madran D (2006): Üniversite İngilizce hazırlık öğrencilerinin başarı güdülerinin, başarıları üzerindeki etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
51. Majoribanks K (1992): The predictive validity of attitudes towards school scale in relation to children's academic achievement. *Educational and Psychological Measurement*, 52, 945-949.

52. Marcoulides GA, Heck RH, Papanastasiou C (2005): Student perceptions of school culture and achievement: Testing the invariance of a model. *International Journal of Educational Management* 19(2): 140–152.
53. Meza CC (2012): The Relationship between Family Involvement And Academic Achievement And School Behaviors Among Latino Families. Ann Arbor, California State University, Long Beach.
54. Mills N, Pajares F, Herron C (2007): Self-efficacy of college intermediate French students: Relation to achievement and motivation. *Language Learning*, 57(3), 417-442.
55. Mok M, Flynn M (1998): Effect of Catholic school culture on students' achievement in the Higher School Certificate Examination: A multilevel path analysis. *Educational Psychology*, 18(4), 409-432.
56. Mok MMC, Flynn M (1997): Does school size affect quality of school life? *Issues In Educational Research*. 7(1), 69-86.
57. Mok MMC, Flynn M (2002): Determinants of students' quality of school life: A path model. *Learning Environments Research*, 5, 275-300.
58. Multon KD, Brown SD, Lent RW (1991): Relation of self-efficacy beliefs to academic outcomes: a meta-analytic investigation. *Journal of Counseling Psychology*, 38, 30-38.
59. Mushtaq I, Khan, SN (2012): Factors affecting students' academic performance. *Global Journal of Management and Business Research*, 12(9), 17-22.
60. Pajares F, Graham L (1999): Self-Efficacy, Motivation Constructs, and Mathematics Performance of Entering Middle School Students. *Contemporary Educational Psychology*, 24, 124–139.
61. Pajares F, Miller MD (1994): The role of self-efficacy and self-concept beliefs in mathematical problem-solving: a path analysis. *Journal of Educational Psychology*, 86, 193-203.
62. Sapanıcı A (2014): Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *Asya Öğretim Dergisi* 2(2), 60-68.
63. Sarı M (2006): Okul yaşam kalitesi: Tanımı değişkenleri ve ölçülmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(32), 139–151.
64. Sarı M, Cenkseven F (2008): İlköğretim öğrencilerinde okul yaşam kalitesi ve benlik kavramı. *Uluslararası İnsani Bilimler Dergisi*, 5(2), 1-16.
65. Schunk DH (1990): Introduction to the special section on motivation and efficacy. *Journal of Educational Psychology*, 82, 3-6.
66. Schunk DH, Pajares F (2005): Competence beliefs in academic functioning. In AJ Elliotve,
67. Dweck (Ed), *Handbook of competence and motivation*. Guilford Press, New York.
68. Şirin EF (2011): Academic procrastination among undergraduates attending school of physical education and sports: role of general procrastination, academic motivation, and academic self-efficacy. *Educational Research & Review*, 6(5), 447-55.
69. Strelnieks M (2005): The Relationship of Students' Domain Specific Self-Concepts and Self-Efficacy to Academic Performance. Unpublished Doctoral Dissertation, Marquette University, Wisconsin.
70. Şahin H, Çakar E (2011): Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stratejileri ve akademik güdüleme düzeylerinin akademik başarılarına etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 9(3), 519-540.
71. Turner EA, Chandler M, Heffer RW (2009): Influence of parenting styles, achievement motivation, and self-efficacy on academic performance in college students. *Journal of College Student Development*, 50(3), 337-346.
72. Umay A (2002): Matematik öğretmen adaylarının başarı güdüsü düzeyleri, değişimi ve değişimi etkileyen faktörler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 148-155.
73. Uygun MA, Kılınçer Ö (2012): Piyano Repertuarının Öğrenilmesinde Öğrenme Strate-

- jilerinin Kullanılma Düzeyleri İle Başarı Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi: Güzel Sanatlar Ve Spor Liseleri Örneği. E-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Fine Arts, 7(2), 199-213.
74. Ünlü H, Kalemoglu Y (2011): Academic self-efficacy of Turkish physical education and sport school students. Journal of Human Kinetics, 27, 190-203.
75. Yabaş D, Altun S (2009): Farklılaştırılmış öğretim tasarımının öğrencilerin öz-yeterlik algıları, Biliş üstü becerileri ve akademik başarılarına etkisinin incelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 37: 201-214.
76. Yıldırım İ (1998): Akademik başarı düzeyleri farklı olan lise öğrencilerinin sosyal destek düzeyleri. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2 (9), 33-38.
77. Yılmaz A (2000): Eşler arasındaki uyum ve çocuğun algıladığı anne-baba tutumu ile çocukların, ergenlerin ve gençlerin akademik başarıları ve benlik algıları arasındaki ilişkiler. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
78. Yılmaz E (2007): Ortaöğretimde İngilizce derslerinde öğrenci başarısında motivasyonun rolü: Bartın ili örneği. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Zonguldak.
79. Yılmaz M, Gürçay D, Ekici G (2007): Akademik öz yeterlik ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33, 253-259.
80. Yılmaz İ, Yoncalık O, Ulucan H (2010): Examining the belief of academic self-efficacy and teacher selfefficacy of physical education teacher candidates in terms of various variables. 11th International Sports Sciences Congress: Antalya: Gazi University.
81. Zırhloğlu G, Atlı M (2011): Beden eğitimi bölümü özel yetenek sınavı puanlarının akademik başarı üzerindeki yordama geçerliği. Eğitim ve Bilim 161(36), 176-185.